

27. januar 2022

Notat:

Regnskabsmæssig behandling af kapitalinteresser

Af Kim Wegener, statsautoriseret revisor, SEGES Innovation P/S

Årsregnskabslovens nye bestemmelser om kapitalinteresser trådte i kraft for regnskabsår, der startede den 1. januar 2020. Ændringerne skyldes en tilpasning af årsregnskabsloven til EU's regnskabsdirektiv. Erhvervsstyrelsen har i forbindelse med implementeringen lagt stor vægt på formodningsreglen om ejerskab af 20% (se nedenstående). Erhvervsstyrelsen er nu efterfølgende kommet med en skærpelse af fortolkningen, så vægten fremadrettet lægges på formålkravet og kravet om varige tilknytning (se nedenstående). Dette vil have betydning for mange landbrugsregnskaber, hvorfor vi med udgangspunkt i erhvervsstyrelsens vejledning og bemærkninger har udarbejdet nedenstående notat.

Kapitalinteresser

Årsregnskabsloven definerer en **kapitalinteresse** således:

"En virksomheds eller en virksomhed og dennes dattervirksomheders **ret over egenkapital i en anden virksomhed**, når **formålet** med besiddelsen er at **fremme virksomhedens egne aktiviteter** gennem en **varig tilknytning** til den anden virksomhed. Ret over egenkapital i en anden virksomhed **formodes** at være en kapitalinteresse, når rettigheden udgør mindst 20 pct. af egenkapitalen i den anden virksomhed."

"Ret over egenkapital" betyder, at kapitalinteresser ikke er begrænset til ejerandele i kapital-selskaber, typisk anparts- og aktieselskaber, men også kan bestå af **andele i fx andelsselskaber** og interessentskaber, hvor rettigheden er baseret på en aftale eller en kontrakt.

Mens f.eks. en leveringsrettighed, der ikke er knyttet til en andel indregnet som en del af egenkapitalen i et andelsselskab, ikke udgør en rettighed over egenkapital og kan derfor ikke kategoriseres som en kapitalinteresse.

Ved **"fremme af virksomhedens egne aktiviteter"** forstås, at virksomheden har foretaget investeringen i kapitalandelen af strategiske årsager, herunder forventning om opnåelse af direkte eller indirekte økonomiske fordele, fx i form af øget salg eller lavere omkostninger.

Kravet om **"varig tilknytning"** svarer til årsregnskabslovens definition på anlægsaktiver, som kræver, at investeringen skal være foretaget med henblik på vedvarende eje eller brug.

Definitionen på en kapitalinteresse indeholder en **formodningsregel**, hvorefter der er tale om en kapitalinteresse, hvis virksomhedens ret over den anden virksomheds egenkapital udgør mindst **20%**. Formodningsreglen er et udtryk for, hvornår en ejerandel er af en sådan størrelse, at det krævede formål kan forventes at være opfyldt. Udgør andelen mindst 20% vil der være tale om en kapitalinteresse, medmindre det ikke kan dokumenteres, at formålskravet er opfyldt. Udgør andelen under 20% er der derimod ikke tale om en kapitalinteresse, medmindre virksomheden kan dokumentere, at formålskravet er opfyldt. Det skal således være tilstrækkeligt klart, at formålet med kapitalinteressen er at fremme virksomhedens egne aktiviteter gennem en varig tilknytning til den anden virksomhed. Hvad der skal forstås ved "tilstrækkelig klart" kan ikke entydigt defineres, men jo mindre andel i den anden virksomheds egenkapital, desto stærkere dokumentation må kræves.

Associerede virksomheder => Kapitalinteresser

En associeret virksomhed er nu en kapitalinteresse, hvorover virksomheden besidder betydelig indflydelse (Det formodes at der udøves betydelig indflydelse, når der besiddes 20% eller mere af stemmerettighederne). Associerede virksomheder anses således nu som en undergruppe af kapitalinteresser.

Det er muligt at opdele regnskabsposter vedrørende kapitalinteresser således, at den del, der vedrører associerede virksomheder, præsenteres særskilt, hvilket følger af årsregnskabslovens regler om opdeling af arabertalsposter. Dette er dog kun, såfremt virksomheden både har kapitalinteresser og associerede virksomheder. **Har virksomheden alene associerede virksomheder, skal benævnelsen "kapitalinteresser" anvendes.**

Overvejelser til brug for afgørelse af, hvorvidt ejerandelen falder ind under definitionen af kapitalinteresser

Vedrørende formålskravet:

- Er ejerskabet af andelsforeningen et strategisk valg?
- Har virksomheden en klar fordel af ejerskabet i forhold til den omsætning og/eller de indkøb, virksomheden i øvrigt har?
- Er virksomheden afhængig af ejerskabet, dvs. vil virksomhedens aktivitet blive væsentligt påvirket i negativ retning, hvis de opgav ejerskabet?

Vedrørende varig tilknytning:

- Har ledelsen truffet beslutning om længere varighed af ejerskabet eller er virksomheden bundet af en aftale over en længere årrække?
- Har virksomheden været medejer af andelsforeningen over en længere årrække?

Kan der svares ja til ovenstående, taler det for en kapitalinteresse.

Konklusion:

En landmands andel i f.eks. Danish Crown, Arla m.fl. vil for langt størstedelen blive omfattet af formålkravet om fremme af virksomhedens egne aktiviteter af strategiske årsager og varig tilknytning og dermed være omfattet af definitionen af kapitalinteresser. Dette gælder også selvom andelen er meget lille i forhold til den samlede egenkapital i virksomheden, hvor landmanden har andele (langt under de 20%, men bemærk her, at de 20% kun er en formodningsregel).

Kategorisering som kapitalinteresse skal dog opgøres fra sag til sag.

En landmand med en andel i DLG, der har samhandel med DLG, og har besluttet samt vist en varig samhandel, vurderes umiddelbart at kunne falde ind under definitionen som en kapitalinteresse. Mens en landmand der kontinuerligt har samhandel med andre korn- og foderstof-forretninger foruden DLG, ud fra en beslutning om ikke nødvendigvis at fastholde en varig tilknytning til samhandel med DLG, alt andet lige vil falde udenfor definitionen af en kapitalinteresse.

Indregning, måling og oplysningskrav:

INDREGNING

Resultatopgørelsen

Nettoomsætning:

Et almindeligt salg til f.eks. et andelsselskab – forudsat at det er virksomhedens hovedaktivitet – indregnes i den eksterne årsrapport som Nettoomsætning.

Ligeledes indregnes efterbetaling og tilskrivning til "ejerkonti", der er fordelt på grundlag af indeværende års samhandel med andelsselskabet, under nettoomsætningen for det indeværende år, da efterbetalingen og tildelingen skal matche det år, hvor salget / leverancen er foretaget.

Indtægter af kapitalandele i kapitalinteresser:

Her indregnes afkast af kapitalinteresser, alternativt resultat af kapitalinteresser ved anvendelse af indre værdi.

Således indregnes eksempelvis forrentning af "Ejerkonti" i DC og Arla her.

Balancen

Kapitalandele i kapitalinteresser:

Her indregnes ejerandele, der er kapitalinteresser under "Finansielle anlægsaktiver", da kravet bl.a. er varig tilknytning, hvorfor der ikke kan være tale om et omsætningsaktiv.

Tilskrivningen til ejerkonti kan først ske i det år, hvor der er truffet endelig beslutning herom på et repræsentantskabsmøde. Først her kan tilgodehavendet overføres fra tilgodehavende hos kapitalinteresse til Kapitalinteresser. Da det først er på det tidspunkt, hvor der opnås ret over egenkapital i andelsselskabet.

F.eks. kan tilskrivningen til ejerkonti hos DC foretages i de aktuelle kalenderårsregnskaber, da repræsentantskabsmødet normalt er afholdt inden 31/12, mens tilskrivningen hos Arla først kan flyttes fra tilgodehavender hos kapitalinteresser til kapitalinteresser i efterfølgende år, hvor repræsentantskabsmødet normalt afholdes omkring marts måned, også selvom regnskabet for det forgangne år først færdiggøres efter afholdelse og beslutning på repræsentantskabsmøde i marts måned efterfølgende år.

Tilgodehavender hos kapitalinteresser:

Her posteres modposten til nettoomsætning, efterbetalinger og tilskrivning til ejerkonti. Opløses ved betaling fra kunden eller overførsel til ejerkonti, når disse er vedtaget på repræsentantskabsmøder.

Der er udarbejdet en [konteringsvejledning](#) til, hvordan Ejerkonti, Andelsejerkonti og indskudskapital hos henholdsvis Danish Crown og Arla skal håndteres i Ø90.

MÅLING

Kapitalinteresser kan måles til kostpris, dagsværdi over resultatopgørelsen eller til indre værdi. Det er værd at bemærke, at associerede virksomheder også kan måles til dagsværdi, men at dette sker i henhold til årsregnskabslovens § 41, som tillader måling til dagsværdi over egenkapitalen med krav om binding af en opskrivningsreserve.

Landmændenes andele i andelsselskaber måles som udgangspunkt til kostpris.

OPLYSNINGSKRAV

Kapitalinteresser har ikke i sig selv medført nye oplysningskrav, men kapitalinteresser er omfattet af en række af de eksisterende notekrav i årsregnskabsloven. Dette har særlig betydning for virksomheder, der aflægger årsrapport efter regnskabsklasse C eller D. Måles kapitalinteresser til dagsværdi, er de omfattet af årsregnskabslovens § 58 a. Dette gælder både for virksomheder i regnskabsklasse B, C og D. Der skal oplyses om dagsværdien ultimo regnskabsåret samt reguleringer til dagsværdien, som er indregnet i resultatopgørelsen i det pågældende regnskabsår.

Ændring af regnskabspraksis mv.

Såfremt de nye bestemmelser om kapitalinteresser medfører reklassifikation af en virksomheds eksisterende rettigheder over egenkapitalen i en anden virksomhed, er der tale om en ændring af anvendt regnskabspraksis, jf. årsregnskabslovens § 51. Det samme er tilfældet, hvis der ændres metode for måling. Sammenligningstallene skal tilrettes og effekten af ændringen skal indregnes direkte på egenkapitalen primo regnskabsåret. Denne ændring i anvendt regnskabspraksis skal beskrives med angivelse af den beløbsmæssige effekt på årets resultat, balance og egenkapital, jf. årsregnskabslovens § 13, stk. 2, 3. pkt., som henviser til oplysningskravene i årsregnskabslovens § 11, stk. 3.

Teksten under ændring af anvendt regnskabspraksis kan f.eks. se således ud:

Ændring af anvendt regnskabspraksis:

Årsregnskabslovens nye bestemmelser om kapitalinteresser har medført at virksomhedens andele i andelsselskaber falder ind under den nye definition af kapitalinteresser. Andelen er derfor reklassificeret fra posten "Andre værdipapirer og kapitalandele" til posten "Kapitalinteresser" under "Finansielle anlægsaktiver" i balancen. Ændringen har ikke haft nogen beløbsmæssig effekt. Sammenligningstallene er rettet i overensstemmelse hermed.

Såfremt du ønsker en nærmere uddybning/sparring omkring den regnskabsmæssige behandling af kapitalinteresser kan du kontakte:

Statsautoriseret revisor Kim Wegener (E: kiw@seges.dk, T: 2425 1200).